

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICENSĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE OAMĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Religiositatea poporului nostru.

În lumea creștină e mare mișcare acum, mic cu mare se pregătește de sărbătoarea Nașterii Domnului.

Analfabetul se pregătește să-și ia partea de sărbătoare prin indeliticirea în colinzi, accesibile pentru el; cântărețul își pregătește steaua, vifleimul, reprezentarea istorică a Nașterii lui Hristos; învățătorul alege pe favoriții sorții pentru cetirea apostolului, câte 3 și de ambele sexe, ca din gura pruncilor să se vestească nașterea pruncului Hristos; corul își întocmește strunele pentru slujbele mari de Crăciun; foarfecile sfășie valurile de pânză și postavuri pentru gătelile de sărbătoare, la sf. Ignat se taie porcii cu mare alaiu ca să fie de sfârșit în zilele mari. Lăutarii întocmesc strunele instrumentelor muzicale, la casele cu fete mari se îngrășă găștile pe chișlegi cari au se aducă mirele în casă și ca o umbră a acestor sgomotoase pregătiri cerșitorul își cârpește straița ori își face chiar alta nouă în cinstea srbătorilor când mesele sunt mai încărcate și se ajung mai multe sfărâmături pentru straița lui deschisă pentru toate cojile și soricurile de crăciun.

Sfântul Nicolae face apoi preludiul sărbătorilor mari. Încep cetele de colindători de cari răsună satul și să pregătesc surprinderile pentru ziua mare de Crăciun.

Ajunul Crăciunului e seara poeziei creștinești, în care se amestecă legendele din trecutul nostru național. Ici coala mai perie câte o păreche de cârnați din horn, ce încă se ține de milieu-ul caracterului național al sărbătorii, dovedește reala noastră descendentă dela colonii divului Traian. În ziua Crăciunului e apoi în flacăra de mătăsuri și galbini partea feminină, iar partea bărbătească în luciul hainelor nouă și cerșitorul hoblâncă cu un fericit suris, că-și simte burta plină și gătlejul adăpat de nectarul puturos ce i-se tinde și lui. Și biserica și împrejurimile ei e atunci plină. Și toți preamăresc pe Isus care le-a adus aceasta zi de bucurie pe pământ.

Peste tot sărbătorile sunt centrul vieții sociale a poporului românesc. Pe anul bisericesc

se brodează toate întocmirile lui sociale și economice. Pe chișlegi se brodează căsătoriile, pe paresimi lucrul câmpului și așa mai departe timpurile economice a lucrului de câmp, sămănatul, seceratul etc. se socotesc după zilele sfinților și a posturilor.

E firească aceasta încadrare a vieții sociale și economice a poporului românesc în ciclul anului bisericesc, pentru că el n'a avut viață de stat, ci numai biserică. Poporul românesc întocmai așa s'a obișnuit cu sărbătorile bisericesti creștine, ca odinioară cele de stat ale Romanilor, cum au rămas ele în tradițiile lui. Serbarea Venerei bunăoară n'a putut fi scoasă din uzul poporului românesc până când nu s'a dat colorit creștinesc prin sfta Parascheva. Așa socotim noi că n'ar fi putere să deslipească cineva pe poporul românesc de sărbătorile bisericesti cu cari i-a concrescut viața socială și economică, și anume câtă vreme va rămâne un popor agricol.

Dar aceasta manifestație a serbărilor externe este religiositate? Se fac împodobirile cele zgrăvite de noi pe Crăciun pentru a plăcea lui Hristos ori sieși? Colinzile și vifleimul se fac pentru Hristos ori pentru colăcei și gologani. Se duc acele cete de femei și bărbați la biserică, ca să se închine lui Hristos ori să-și câștige închinători frumșetelor de pe ei? Cântă cântăreții, corul, pentru Hristos ori pentru a fi ei admirați?

La aceste trebuie să ne gândim când vrem să apreciem caracterul religios al poporului după manifestațiile cultului extern. Are acel cult extern cuprins religios? Câți au postit postul Crăciunului? Câți și-au mărturisit păcatele și s'au cuminecat? Câți au așternut mese săracilor?

Cum să ne luminăm?

Sufletul poporului românesc este stăpânit de sentimentul dependenței theiste, a dependenței de Dumnezeu ipostatic. Aceasta explică concentrarea lui Dumnezeu. Dar sentimentul este numai o parte a religiosității; nu este însăși religiunea carea este proprie întregii ființe omenești. Partea aceasta de sentiment, am hărăzit-o ca o moștenire sfântă. Sentimentul acesta a sufletului poporului românesc stă și astăzi des-

chis, am putea zice setos de hrana sufletească. Acest sentiment îl inspiră să se închine lui Dumnezeu și totce e dumnezeesc, dar aceasta nu însemnă șifeltgerea lui.

Unde sentimentul acesta află hrană sufletească, explicarea lui din care se formează conștiința religioasă, mijloacele pozitive de mântuire adecă sfintele taine, puterea făcătoare de minuni a rugăciunilor, acolo, sentimentul acela vag, să-i zicem tradițional, devine o putere sufletească conștiință, care știe fi și fanatică în extremele ei manifestațiuni. Prin aceasta înțelegere a dumnezeirii, s'a umplut întreaga ființă omenească de religiozitate, toată gândirea, toată simțirea, toată voința este adusă în o armonie a adorării dumnezeiești cu cuvântul și cu fapta.

Fără de aceasta hrană sufletească, fără de acest înțeles și consacrare a întreg sufletului nu poate fi vorba de o religiozitate a poporului românesc, ci numai de o însușire a sentimentului religios.

E vremea pregătirilor duhovnicești pentru sfânta Naștere a Domnului, ne mărturisim și noi aceste gândiri, aceste temeri apostolești de a nu fi dat destulă hrană sufletească păstorilor noștri. Mai bine o muștrare a conștiinței, decât o osândă vecinică.

Pentru toți nor, fi zilele de sărbători zile de înălțare, pentru noi preoții însă și zi de judecată. Când vom cercă câți au satisfăcut datorințelor creștinești dintre cei ce prăznesc, pentru că numai aceia sunt în senzul real al cuvântului religios, ne vom afla judecata. Să nu închidem ochii denaintea acestei judecați dacă ea ar fi condamnatoare pentru noi, căci ea este o învățătură pentru noi nevăzută că ce mult lucru ne mai așteaptă ca să fim pe urmele lui Hristos

Discurs

la aniversarea mitropolitului Andreiu baron de Șaguna, rostit de prof. Dr. Lazar Iacob.

Ziua de astăzi este închinată amintirii sfântului Andreiu, care — urmând chemării Mântuitorului — s'a făcut propovăduitorul evangheliei adevărate. Dar acest apostol trebuie să ne aducă aminte, că am avut și noi un bărbat, pe care Dumnezeu l-a chemat să fie apostolul și îndrumătorul unei biserici umilite și al unui popor greu încercat de soarte, bărbatul acesta trimis de Dumnezeu să ne vestească și nouă zorile unui viitor mai bun a fost Andreiu.

Pătrunși de adevărată pietate, ne-am întrunit astăzi ca să aprinjem candelile aducerii aminte și să aducem prin osul recunoștinței noastre memoriei mitropolitului Andreiu baron de Șaguna, de al cărui nume e legată emanciparea bisericii noastre, care însă are merite superioare și pentru dezvoltarea culturală și națională a tuturor Românilor din această țară.

Provedința divină, când vrea să ridice un popor, îi trimite bărbăți mari, cari prin calitățile lor estra-

ordinare îndrumă și accelerează dezvoltarea aceluia pe toate terenele. O îngrădire a Provedinței a fost că ne-a venit și nouă bărbatul așteptat, în timpul când aveam mai mare trebuință de povătuitor, la 1848: anul deșteptării conștiințelor adormite și al prăbușirii instituțiilor învechite.

Cinstea de a ni-l fi dat revine unei familii macedo române, stabilite în Mișcolț. Aici, în pământ străin vede lumina zilei Anastasiu, numit mai târziu în călugărie Andreiu. Soartea, care nouă ni-a fost totdeauna atât de mașteră, eră să ni-l răpească încă de mic și să-l instrăineze de neamul său. Tatăl său, un neguțător cu stare bună la început, scăpătase mai târziu materialicește și ca să asigure creșterea familiei, trecu la biserica romano-catolică, încredințând creșterea fiilor arhiepiscopului Fischer din Eger (Austria). Pasul acesta nesocotit al bărbatului nu-l putea aproba însă o femeie credincioasă ca Anastasia, de aceea își ia copiii și se duce cu ei la Pesta la tatăl său. Se începe acum lupta pentru copii între arhiepiscopul catolic și Anastasia. Cel dintâiu vrea să înmulțească cu ei numărul catolicilor, mama însă nu vrea să se departe de copiii săi. Afacerea aruncă valuri tot mai mari ajungând în urmă și la curtea împărătească, de unde se dă poruncă, că copiii să fie luați cu forța și să fie creșcuți în religionea rom-catolică. După atâtea sbumări Anastasia se învoiește la aceea a nu mai putea schimba, cere însă să nu fie despărțită de copiii ei. Astfel micul Anastasiu este crescut în lege străină întâiu în Mișcolț, apoi în Pesta. Aici ca ascultător al filosofiei, la 9 zile după împlinirea vârstei de 18 ani se întoarce la biserica sa declarând că la această ilindeamnă „convingerea intimă“.

Declarațiunea, aceasta arată lăria convingerii lui Șaguna, dar cine nu vede că ea trebuie să fie urmarea educației primite dela duioasa sa maică Anastasia! Ea a fost ingerul păzitor, fără de care Șaguna ar fi împodobit istoria altui neam. În ziua amintirii mitropolitului Șaguna se cuvine deci să ne aducem aminte și de Anastasia, care în ce ne privește pe noi, poate fi pusă alături de mama unui Ioan Gară de Aur, ori bunica unui Vasilie cel Mare.

În Pesta Șaguna studiază filozofia și dreptul, având prilej în casa unchiului său Grabovschi se facă cunoștință cu fruntașii neamului. De aici merge la Vârșet să urmeze studiile teologiei. De acum o bună parte a vieții petrece între Sârbi, unde îl vedem în posturi înalte, dovada despre vrednicia lui. În mijlocul Sârbilor de câteori nu-și va fi adus aminte de suferințele neamului său, mai ales în apropierea mitropolitului Stratimirovici, care ură din tot sufletul limba românească! A trebuit să-și ascundă durerea, pentru că nu sosise încă ciasul său.

Dar a venit și vremea aceasta. Din singurătatea mănăstirii Covil fu chemat prin numirea împărătească să administreze episcopia gr-or. din Ardeal. N'a stat la Indoială un singur moment. Deși la Sârbi îi surideă o carieră strălucită și o viață liniștită, el preferă să ia neamul său, pentru că acela avea nevoie de povătuitor. Iată un exemplu frumos al iubirii de neam și al jertfii ambițiilor personale!

Venind în Ardeal, află o biserică aservită, lipsită cu totul de instituții culturale; află un popor care n'a avut parte de binefacerile școlii. Puținele școli ce se înființară erau supuse inspecției episcopului romano-catolic din A.-Julia. Tabloul trist al neștiinței puștirii se vedeă în toate părțile.

Acesta era însă un teren bun pentru Șaguna, care ținea de plăcere să întîmpine greutăți și să le învingă.

După câțiva ani de conducere a bisericii în calitate de vicariu general, urmă numirea lui de episcop. Numirea aceasta o aduce la cunoștința clerului și poporului făcând declarațiunea solemnă: „Tată zic să fiu, tată, și încă odată zic, tată să fiu în înțelesul cel adevărat“. După aceasta în 1848, la duminică Tomii fu sfințit de episcop în biserica din Cartoviș și cu acest prilej spune memorabilele cuvinte, cari formează programul vieții sale: „Tu Doamne știi, că cătră scopul meu doresc să alerg. pe Români ardeleni din adâncul lor somn să-i deștept și cu voia cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun să-i trag. Tu Doamne indulcește-mi rodul amarilor mele osteneții.“

Din acest moment trăiește numai pentru chemarea sa. În serviciul intereselor mari românești pune inteligența sa superioară, voința de fier și îndărătnica sa energie.

Nu se întampla nimic mai însemnat în viața Românilor ca Șaguna să nu aibă rol de frunte.

La marele praznic de pe câmpul libertății, din 3/15 mai 1848, răsună glasul lui îndemnând să uităm supărările ce au fost între noi, pentru că toți suntem „frați Români“ sentimente de adevărată frăție l-au condus pe Șaguna în luptele sale pentru drepturi, aici el n'a cunoscut unit ori neunit ci numai Români.

Pelângă lupta pentru câștigarea drepturilor politice, o preocupare deosebită a lui Șaguna a fost înființarea unei societăți culturale române. Prin stăruințele lui neobosite s'a înființat „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“ realizându-se prin aceasta unitatea culturală a tuturor Românilor din această țară. Drept recunoștință pentru meritele pe acest teren, Șaguna e ales de primul președinte al Asociațiunii.

Succesul cel mai mare al lui Șaguna este fără îndoială, emanciparea bisericii restaurarea mitropoliei ortodoxe. Dela început a urmărit acest scop, dar aici a dat de pierderile cele mai mari. Planul lui era: să se înființeze o mitropolie comună pentru toți Români, și acei din Bucovina. Ideia aceasta însă a fost zădărnicită de cătră Haemann episcopul Bucovinei, deși consimțise la început.

Între dușmanii mitropoliei române erau mitropolitul sârbesc Raiacici, cari atacă pe Șaguna în o broșură anonimă, că ar fi condus numai de motive egoiste. Mai face insinuarea că dacă s'ar înființa mitropolia ar trebui să urmeze și înființarea unui imperiu daco-roman. Pentru necuviințele acestea ministrul Bach a confiscat mediat broșura. Greutăți mari făcea ministrul Thun, care numai încetă cu șicanele, până ce în urmă Șaguna se plânse contra lui la împărat care dojeni pe ministru.

Confiscarea broșurii mitropolitului sârbesc, dar mai ales muștrarea mitropolitului Thun sunt frumoase dovezi despre autoritatea la care se înălțase urmașul umilitului episcop Moga.

Restaurarea mitropoliei însă întârziă. În sfârșit sosit și autograful preînalt din 24 decembrie 1864 prin care Șaguna e încunoștințat despre restaurarea mitropoliei și numirea lui de mitropolit.

După „amare osteneții“ își vede realizat scopul. Se cerea acum organizarea și asigurarea mitropoliei contra tuturor neajunsurilor. Lucrul acesta l-a făcut Șaguna prin constituția sa depusă în „Statutul Organic“. În virtutea acestui Statut sunt chemați toți fiii neamului, să lucreze din toate puterile la înălțarea și întărirea bisericii.

Prin constituția bisericească care cuprinde în sine toate elementele doritoare de progres, a săvârșit Șaguna opera de naționalizare a bisericii a creat o fortăreață a naționalității, lucrând cu înțelepciunea bărbatului din evanghelie, care și-a îngrădit via și a zidit turn de apărare într'aceea ca să o ferească de atacurile din afară.

Înfăptuirea autonomiei a egalei îndreptări a bisericii noastre cu celelalte biserici din patrie e eucerirea cea mai însemnată a lui Șaguna, care-l face nemuritor și-i asigură pentru toate timpurile locul de cinste în istoria bisericii noastre, pentru că el este desrobitorul și al doilea întemeietor al bisericii ortodoxe românești din aceste locuri.

Dar mai sunt și alte fapte cari împodobesc viața mitropolitului Andreiu.

El a regulat cauza școlară, atât de neglijată la noi. De aceea numele lui îl laudă cele 600 de școli înființate în timpul păstoririi sale și gimnaziile din Brașov și Brad; vrednicia lui o laudă seminarul arhidiecezan, tipografia și fundațiunile. Cu deosebire fundațiunea ridicată întru memoria protosincelui și profesorului Dr. Grigorie Pantazi rămâne un monument al iubirii de părinte și al apăsătorii activității și meritelor, lucru atât de rar și în zilele noastre.

Chiar și frumoasa catedrală din Sibiu, acest simbol al înălțării și progresului bisericii românești, trebuie să laude pe Șaguna ca pe inițiatorul său.

Iată cununa frumoasă a faptelor acestui mitropolit!

Obosit de munca încordată și neîntreruptă, puterile începură a-i slăbi și ciasul morții se apropia tot mai mult. O boală de inimă îl mistuie, până ce în 16/28 iunie 1873, sâmbătă la 6 oare seara în vârstă de 65 de ani, își plecă genele spre odihnă și inima mare, în care ardea focul sfânt al iubirii de neam și bisericească, a încetat să mai bată. A murit cu inima liniștită că și-a împlinit datoria, îndemnând și în clipa morții la pace și înțelegere.

A murit Șaguna, fiind — ca toți oamenii — supus morții, trăiește însă faptele lui mari pe terenul bisericesc, cultural și național, cari îi asigură cununa nemuririi.

El a fost un Moisi al nostru, care ne-a scos din robia unei ierarhii străine, a dat cu toiagul n stâncă și a isvorit și pentru noi apa vie a învățaturii, asemenea aceluia să trăiască viață fără de gânduri dar între străini, a preferit să vină la ai săi, deși aici n'avea unde să-și plece capul; Moisi a dat cele 10 porunci, Șaguna ne-a dat biserică organizată și capabilă de viață.

Aceste sunt motivele pentru cari ne-am adunat astăzi, să ne închinăm memoriei mitropolitului Andreiu.

Numele lui Șaguna a devenit simbolul iubirii de neam și lege, de aceea îi vom serba cu cuviință amintirea, dacă vom urmări faptele lui.

El ne-a lăsat în constituția sa moștenire scumpă, îl vom cinsti deci, dacă de acest așezământ scump ne vom apropia cu suflete curate, desbrăcându-ne de toate interesele, pentru că locul unde călcăm este sfințit prin lacrimile și suferințele seculare ale poporului românesc.

Să grăbim dar să ridicăm lui Șaguna monument neperitor în inimile noastre, și când vom fi cu suflet curat și în inimile noastre va arde focul iubirii de neam și lege, să peregrinăm la mormântul din Râșinari, să cădem în genunchi și să sărutăm mormântul care acopere oasele unui scump părinte al nostru.

Alcoolul și tuberculoza.

Se știe că alcoolismul e în mare parte pricina sinuciderilor, nebuniei, crimelor, și, deci, a stingerii de inși și de familii întregi, cari ar fi putut fi de folos lor și societății, stingeri ce pot aduce chiar nimicirea unei nații. De oare ce, pe lângă relele de mai sus, pe lângă boalele microbiene, cari atacă mai lesne pe inși slăbiți de alcool, apoi și stârpiciunea tot la ei se arată.

Vom vorbi de oftică sau tuberculoză, care și ea se arată mai mult la alcoolici și la urmașii acestora. Cu drept cuvânt a zis un învățat: „Oftica se ia de pe zinc“, adică de pe măsurile cu cari se vând spirtuoasele, deci prin băutura.

Deși s'a arătat de atâtea ori cum lucrează alcoolul, vom aminti iarăși. Alcoolul din orice băatură trece în sânge aproape îndată ce l'am înghițit și trece așa cum e, nu se prefăce ca laptele ori ca alte mâncări. Atacă globulele sângelui, iar acesta îl poartă prin toate organele, slăbind celulele reerului, plămânilor, rinichilor, ficatului, inimii. C'un cuvânt, nimic nu rămâne neatins; bine înțeles pe unele mai mult, pe altele mai puțin, după cum le găsește de tari sau de slabe.

Deși oftica se află din vremile cele mai vechi, totuși s'ar putea zice că-i o boală a civilizației, ce merge mână'n mână cu alcoolismul. Popoarele selbatică, ca indienii din Far-Vest-ul Statelor-Unite, sau ca Kirghizii din Rusia, nu știau de oftică înainte de a bea rachiu. În America întreagă de asemenea eră necunoscută, înainte de sosirea Europeanilor. Această boală cumplită a început întâiu la orașe. Dânsa face mai multe jertfe de cât toate calelalte boale la un loc.

Atinge un sfert din generațiile cari se urmează și ucide o șesime, poate și mai mult. În Franța face pe an 150.000 de victime, din cari mai mult de două treimi sunt orașeni. E mai fioroasă de cât holera! De aceea trebuie luptat în potriva tuturor pricinilor cari-i sunt prielnice. Intre acestea, cum am spus, alcoolul e poate cel întâiu.

Oftica nici odată nu s'a întins cu atâta furie ca în ziua de azi. E foarte adevărat că se resfață mai ales în orașe, unde locuințele sunt lipsite de aer și soare, între lucrători, unde e sărăcia mai mare; însă mai e un ce la mijloc, care ne va dovedi că pe lângă lipsă de aer și pe lângă sărăcie, alcoolul își are partea lui.

Mai de mult, oftica eră aproape cu o treime mai deasă la femei de cât la bărbați. De o jumătate de veac e aproape tot una, ba poate mai multă la bărbați de cât la femei. Acest lucru se vede în Statele-Unite, în Anglia și în Franța, deși puterea de molipsire e mai mică, deși igiena și bunul traiu au făcut progrese mari și au lungit mijlocia vieții. Deci, dacă numărul bărbaților tuberculoși a crescut, trebuie să fie o pricină nouă. Aceasta-i lesne de văzut, de oare ce numărul alcooliceilor tuberculoși crește mereu, din zi în zi. Pe de altă parte se mai știe că bărbații beau de zece ori mai mult de cât femeile; atunci, vădit că alcoolismul e de vină.

Mai mult, s'a observat că în satele unde țărani sunt alcoolici, a început și printre ei oftica, lucru aproape necunoscut înainte în asemenea localități curate și de munte.

Bine înțeles și alcooliceul ca și nebăutorul, pentru a se atacă trebuie să vie în atingere cu microbul ofticeii, fie din praf amestecat cu scuipatul ofticeoșilor, fie prin lapte sau carne de animale tuerculoase. Vorba e că alcooliceul are organismul slăbit, iar celulele plă-

mâniilor otrăvite de atcool, în cât nu pot lupta cu isbândă înotriva ofticeii, cum fac în stare de sănătate. Mulți oameni întâlnesc, fie în aer, fie în hrană, acești microbi dar, negăsind loc potrivit, pier întocmai ca niște semințe ce cad pe un nisip uscat. Pe când la alcoolicei totul e slab, fără putere; inima nu poartă sângele cu vioiciune, globulele sângelui sunt păcătoase, celulele plămânilor slăbite nu țin piept dușmanului; iar creurul și nervii, stăpanii cari cărmuesc întreaga vieață, sunt și ei otrăviți. Căci, mai repetăm, nu numai bețivii sunt alcoolicei, ci toți aceia cari beau bine și regulat, zilnic, chair fără să se imbete. Un lucru îl poate mărturisii orice doctor: alcooliceul se atacă mult mai repede și ades la el boala ia formele cele mai grele. Se știe că laringele e îmbrăcat cu „cili vibrațili“, cari alungă și mătură din aerul ce intră orice necurătenie; dar alcooliceul amortește aceste organe gîngase, încât dușmanii pot liniștiți ajunge în plămâni. Și aci, celulele slăbite și ele de otrava alcooliceului, nu pot a se împotrivi. Iar bolnavul bea tot mai mult, să prinză putere, neștiind că-și dă lui otravă și dușmanului biruință. Lucrul e cu atât mai îngrozitor la clasa săracă, de oare ce ea nu poate precumpăni relele alcooliceului cu o hrană mai bună.

Doctori ca Lancereaux au arătat că la alcoolicei oftica galopantă, ori atacarea de odată a plămânilor, a peritonului și a membranelor creerului nu e lucru rar. Toate acestea se arată cu așa furie, în cât ori ce căutare e zadarnică.

Mai dăm și câteva cifre, citate de Reinach în lucrarea sa despre alcoolism.

După Maurel, tuberculoza la sate este de 3 la 10.000, iar în orașe pe 5, unde se bea de două și trei ori mai mult alcool. Aci mai joacă rol și aerul stricat.

Se constată că în localitățile rurale unde se fabrică rachiu, mor mai mulți de tuberculoză; așa în Ain, Gard și Gers mor 2-3 la sută de tuberculoză, pe când la Mayenne și în Seine-Inférieure unde se lucrează mii de căldări de țuică, trece de 4. De asemenea iată orașele unde oftica bântuie mai tare: Parisul, 378 de morți; Rouenne, 406; Havre, 408 la sută de mii de locuitori. Acestea sunt și orașele cu mai multe cărciume.

Și mai doveditoare sunt observațiile din spitale și dispensarii, asupra acelorasi clase de locuitori. La Mayene se găsesc dintre 50 de tuberculoși, 28 de alcoolicei; Jacquet din 202 află 150, deci 70% iar Letulte, din 717, află 560 (toți lucrători din Paris), deci 80%.

Acelaș lucru îl dovedesc și cercetările asupra numărului morților de tuberculoză după profesii în Anglia; dintre, preoți, cultivatori, pescari, doctori și învățatori, mor pe an, la zece mii, 100-120 de tuberculoși; iar dintre cărciumari, băeții din cărciume și salahorii mor de aceste boale între 314-354. În Londra se ridică până la 600.

Acelaș lucru îl arată și statisticile din alte țări, de pildă: în Bruxelles, din 164 de morți tuberculoși, 66 sunt băieți de cafenele unde se bea și 45 slujbași, toți alcoolicei.

Dacă am aveă la îndemână date statistice dela noi, cu siguranță am găsi acelaș lucru, fenomenele sociale sunt fatale ca toate legile fizice. Un lucru însă îl putem spune: în satele de munte, acolo unde industriile au pus la îndemână sătenilor bani și băutura, oftica începe să se arate.

Bucureștii sunt orașul din lume cu cei mai mulți ofticeoși. Numărul acestora crește cu înmulțirea tot mai

mare a locuitorilor alcoolici de tot felul. Or fi ele locuințele rele pe la mahalae, prin centru o fi desime și aer stricat, dar tot așa erau, ba chiar și mai rele case și mai neigienice acum o jumătate de veac, și oftica n'a dat îndărăt, ci din contră, merge crescând. De-aceia lupta înotriva tuberculozei ar trebui să meargă din mână'n mână cu lupta înotriva alcoolismului.

Alcoolismul e cel mai mare dușman. El pregătește, cum a zis un doctor, „pat moale ofitei“.

„Antialcoolul“.

Anunț.

Direcțiunea institutului pedagogic gr.-or. romând din Arad aducem la cunoștință publică, că cu datul de 28 noemvrie (11 decemvrie) sub Nr. 29 P. 1913/14 a liberat duplicat de pe protocolul examenului de cvalificațiune învătorească a învătătorului Zaharie Neamțu Nr. 5761 comis: examen. 564.

Arad, la 28 noemvrie (11 decem.) 1913.

Roman Ciorogariu.

Vindere de viie.

Viia din Világos (Siria) de pe dealul »Kiskut« în estenziune de 1 jugh. catastral 199° proprietatea fundațiunei Ștefan Antonescu la care este casă de stors, cu recvizite pentru cules și stors și cu mai multe buși pentru vin — este de vânzare pe bani gata.

Reflectanții sunt invitați a-și înaintă ofertele până în 31 ianuarie st. n. 1914 la Consistorul gr.-or. român din Arad.

Arad, la 23 noemvrie (6 decemvrie) 1913.

Consistorul gr. or.
român din Arad.

CRONICA.

Sărbarea comemorării mitropolitului Andreiu baron de Șaguna în Bărăteaz. Anul acesta a avut festivitatea aceasta, aici, un caracter mai mult decât religios, desfășurându-se sub un ansamblu național-poporal. Sămbătă, în 30 noemvrie, s'a celebrat în sfta biserică părăstasul, cu azistența tinerimei școlare, iar duminică după amiaz s'a ținut festivitatea școlară, în spațioasa sală a școalei, la care au azistat, afară de școlarii ambelor cursuri, comitetul și epitropia parohială, mulțime de popor și onorațorii din comună, invitați anume. Discursul festiv l-a ținut liber, părintele Nicolae Crișmariu, în ton oratoric și termeni aleși, pe înțelesul tuturor, prin ce a fascinat auditorul. Tinerimea școlară, sub conducerea învătătorului E. Serafolean, a distras publicul cu 2 poezii, o piesă teatrală și cu 4 cântări, toate cu așa succes, încât mulți dintre oaspeți, cu o vădită mândrie, își deschideau pungile și vărsau gologani în mâinile micilor diletanți. Iar la despărțire, încântați de succes, își dorea imprumutați; „de am avea multe producțiuni de acestea“ — lată, dar,

204
 încă un mijloc de a atrage poporul către lucrurile bune și folositoare. Dar, învătătura întregii istorii este aceasta: cultul bărbaților naționali, de mărimea lui Șaguna, prin sărbări demne, pune în vibrare corzile cele mai fine și străbate în colțurile cel mai ascunse ale sufletului; și tocmai pentru că miscă, întăresc creștința încălzesc inima. Ceice nile-au dăruit, fie binecuvantați!

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului învătătoresc dela școala confesională gr.-or. română în clasele III—VI. din Alioș, tractul Lipovei, în nex cu ordinul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 2750/913 se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“. Emolumentele împreunate cu acest post snt: 1. În bani gata 1000 cor. una mie coroane. 2. Pentru conferință 15 coroane. 3. Pentru scripturistică 10 coroane. 4. Cvarțir în edificiul școalei, care constă din: 2 chilii, culină, cămară și supraedificatele din curtea școalei. Grădina și pivnița școalei le va folosi în părți egale cu celalalt coleg al său. 5. Cvinvenalele sau alt adaus de salar se vor cere dela stat. Relut de lemne nu dă pentru învătător, de văruirea și curățirea locuinței învătătorului se va îngriji alesul. Pentru încălzitul și curățitul sălii de învătământ se va îngriji comuna bisericască. În vătătorul ales va fi îndatorat se conducă strana dreaptă, fără altă remunerațiune. Cei cari sunt în stare a înființă și conduce cor vor fi preferiți.

Reflectanții sunt poștiți, ca recursese ajustate cu documente originale și anume: a) extras de botez din matricula bis. și extras de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învătător, c) atestat de apartinență dela antistia comunei natale, d) atestat despre serviciul de până aci, — și adresate comitetului parohial din Alioș să le înainteze în terminul fixat la oficiul protopopesc gr.-or. rom. din Lipova (Lippa) având a se prezentă în careva duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Alioș spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința Comitetului parohial ținută în Alioș la 1/14 dec. 1913.

Avesalon Ţucra
preș. com. par.

Niculae Savi
not. com. par.

În conțelegere cu *Fabrițiu Manuilă* inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului al II-lea învătătoresc-cantor al dela școala gr. or. rom. din Fibiș, protopresbiteratul Lipovei se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 1000 cor. în bani gata. 2. Întregirea salurului conform legii din 1913 dela stat. 3. Venitele cantoralu uzuate. 4. Locuință corespunzătoare în natură și supraedificatele recerute cu grădină. 5. Pentru conferință și scripturistică 40 cor. Pentru cazul că alegândul învătător ar da dovadă că e în stare de a conduce și instrua un cor bisericesc, comuna bisericască se deobligă ai remunera ostenelele anual cu 200 cor.

Reflectanții sunt poștiți ca recursese lor ajustate cu documentele recerute și anume: a) extras de botez b) diploma învătătorească, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și d) atestat despre serviciile de până acuma — toate în original — și adresate comitetului parohial din Fibiș, să le subștearnă oficiului protopopesc din Lipova (Lippa) având a se prezentă

în vre-o duminică sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Alesul învățător va fi obligat a îndeplini agendele cantonale în și afară de biserică a instrui școlarii în cântările bisericesti și a-i conduce regulat în dumineci și sârbători la biserică.

Din ședința comitetului parohial din Fibiș ținută la 3/16 noemvrie 1913.

Gheorghe Todan
paroh, președinte.

În conțelegere cu *Fabriciu Manuila* protopresbiter
inspector școlar tractual.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a III din Teș (Tesfalu), protopresbiteratul Belințului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 30 jughere catastrale pământ, parte arător, parte fână;

2. Eventuala întregire a dotațiunii din partea statului, pe care nici comuna, nici superioritatea nu o garantează;

3. Stolele legale;

4. De locuință se va îngriji alesul;

5. După venitele beneficiate, alesul va suporta dările publice.

Alesul va fi îndatorat a catehiza atât în școala confesională, cât și în cea comună di. loș, fără altă remunerație.

Petițiile concursuale au să fie adresate către comitetul parohial din Teș și înaintate pe calea oficiului protopresbiterat din Belinț (Belenceze, Temes-megye); iar reflectanții au să se prezinte în s. biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și omiletice

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.
—□— 1—3 gr.

Pentru întregirea postului de preot din parohia de clasa a III-a Crivobara, tractul Belințului, se scrie concurs în „Biserica și Școala“, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 32 jugăre, pământ arător, cu intravilan de 1/2 jugăr, dar fără casă parohială;

2. Stolele legale;

3. Eventual ajutor dela stat.

Darea după sesie o plătește preotul.

Fiitorul preot e obligat să catehizeze școlarii gr. or. rom din parohie fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie sunt poftiți a-și așterne petițiile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Crivobara, pe calea oficiului protopresbiterat gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megye), și în termenul fixat aci, să se prezenteze într'o duminică sau sârbătoare în s. biserică din Crivobara, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și în oratorie, eventual în celebrare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.
—□— 1—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc cantoral dela școala gr. or. rom. elem. din Talpoș protopresbiteratul Ienopolei; se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 650 cor. din cassa cultului. 2. Pământ arător 13 jugh. 1423.□ și pășune pentru 10 vite computeate în 500 coroane. 3. Venite cantonale 50 cor. 4. Cortel liber în natură cu două chilii padmentate, culină și cămară, grajd pentru vite și grădină. 5. Pentru scripturistică și conferință 20 coroane.

Reflectanții sunt poftiți ca recursurile lor ajustate cu documentele prescise și anume cu a) estras de botez; b) diploma învățătorescă; c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și d) atestat despre serviciile de până acuma, toate în original, și dresate comitetului parohial din Talpoș, să le subștearnă oficiului ppsc din Ienopolea (Borosjenő) având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Alesul învățător este dator a prevedea instrucțiunea și în școala de repetiție, a prevedea agendele cantonale în și afară de biserică; a instrui școlarii în cântările și ceremonialele bisericesti; și a-i conduce regulat în dumineci și sârbători la biserică. Cei cari sunt apți a înființa și conduce cor vocal pe patru voci cu tânărimea vor fi preferiți.

Din ședința comitetului parohial din Talpoș ținută în 24 oct (2 noemvrie 1913).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia*, ppresb. insp. școl.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Ignești (Ignafalva) se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumente:

1. Dela epitropia parohială: 200 cor.; 2. 16 jugh. pământ și grădină școlară; 3. Naturale în preț de 130 cor.; 4. 6 stângini lemne, din cari se va încălzi și școala, conferință 10 cor., scripturistică 10 cor. Locuință corespunzătoare. Întregirea salariului e cerută dela stat.

La recursurile sunt a se alătura în original următoarele documente: 1. Estras de botez, 2. Diploma de învățător, 3. Atestat de apartinență, 4. Atestat de serviciu.

Alesul va prevedea strana fără alta remunerație. Recursurile adresate către comitetul parohial din Ignești sunt a se înainta P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körös-bökény), având reflectanții a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confes. gr. or. rom. din Ficătar, protopresbiteratul Belințului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 605 cor. 2. Întregirea salariului fundamental, dela stat, 395 cor. 3. Eventualele cvinvenale dela stat. 4. Pentru conferință 15 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Locuință în natură cu a 1/4 jugăr intravilan. 7. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 1 cor.

De curățirea și încălzirea salei de învățământ, se îngrijește comuna bisericască; iar de a locuinței învățătoresci, învățătorul.

Alesul, fără altă remunerație, e îndatorat să prevadă strana în biserică, să conducă regulat pe elevi

la biserică și să învețe atât pe cei de toate zilele, cât și pe cei de repetiție, cântările și răspunsurile liturgice.

Reflectanții sunt poftiți a-și aterne petițiile, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț (Belenceze, Temes-megy) și să se prezinte în termenul concursual, într-o duminică, sau într-o sărbătoare, în sf. biserică din Ficătar (Feketeér, Temes-megy), spre a-și arăta desteritatea în tipic și în cântare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protopresbiter. —□— 2-3

Pentru îndeplinirea postului al treilea de învățător ori învățătoare la școala conf. gr. or. rom. din Răchita, protopopatul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt.

1. În bani gata 341 coroane.
2. Dela 300 nri case, 12¹/₂ kgr. cucuruz în boambe adecă 37'50 m. metrice, à 12'40 fil. metrul, 465 cor.
3. Ce mai lipsește în senzul art. de lege XVI din 1913, se cere dela stat conform specialei înalte rezoluții ministeriale de sub Nr. 1799/1913.
4. Pentru conferință, dacă participă 20 coroane.
5. Pentru scripturistică 5 cor.
6. Dela înmormântări, unde e poftit, 1 cor., cu liturgie 2 cor.
7. Pentru locuință și grădină 220 coroane.

De încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Alesul, respective aleasa, trebuie să instrueze școlarii și școlărițele în cântări, în lucrul de mână; iar în dumineci și sărbători să-i conducă la biserică și să-i supravegheze.

Petițiile instruite conform legilor în vigoare, să se trimită în original comitetului parohial din Răchita, pe calea oficiului protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megy), în termenul concursual; iar reflectanții, respective reflectantele, sunt poftiți a se prezenta într-o duminică sau într-o sărbătoare în sf. biserică din Răchita (Rekketyő) spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic.

Cei sau cele cari sunt de mai mulți ani în funcție au să producă și atestat de serviciu și conduită dela protopopul concernent.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Cherasim Sârb*, protopresbiter. —□— 2-3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala cofes. gr. or. rom. din Babșa, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salar, în bani gata 910 cor.
2. Trei jugăre pământ à 30 cor. 90 cor.
3. Scripturistică 20 cor.
4. Conferințe 20 cor.
5. Dela fiecare înmormântare 80 fil.
6. Eventuală întregire dela stat.
7. Locuință în natură, cu grădină.

Dările după pământ cad în sarcina învățătorului. Petițiile concursuale, instruite cu documentele de

lipsă în original și, dacă reflectantul e deja în funcție, și cu atestat dela respectivul protopresbiter tractual, au să se adreseze comitetului parohial din Babșa, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț (Belenceze, Temes-megy).

Dacă reflectantul e asentat, fără a fi făcut anul de voluntar, e dator să descopere lucrul acesta în petiția concursuală.

Cocurenții au să se prezenteze într-o duminică ori într-o sărbătoare în sf. biserică din Babșa, spre a-și arăta desteritatea în tipic și în cântare.

Cei cu pregătiri mai înalte, și cei apti a dirigia cor, vor fi preferiți.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protopresbiter. —□— 2-3

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare la una din școlile de fete din Pecica-română tractul Aradului în conformitate cu ordinul Ven. Consistoriu de sub Nrul 5151/913, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental 1200 cor. 2. Retribuțiune pentru cortel în bani 240 cor. 3. Pentru încălzitul și curățitul salei de învățământ 120 coroane.

Aleasa de învățătoare va fi îndatorată a instrui la școala de fete ce o va designa autoritatea școlară, școlărițele sale și în lucrul de mână și cântări bisericești, iar în dumineci și sărbători să le conducă la șta biserică și acolo să susțină ordinea între ele.

Petițiunile ajustate conform Regulamentului din vigoare și adresate comitetului parohial din Pecica-română (Ó-pécska) să le subștearnă oficiului protopopesc în Arad.

Reflectantele sunt poftite a se prezenta în termenul concursual în vre-o duminică ori sărbătoare în șta biserică din Pecica-română spre a fi cunoscute și în persoană din partea alegătorilor.

Din ședința comitetului parohial din Pecica-română ținută la 3/16 noemvrie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Vasilie Beleş*, protopop insp. școl. —□— 2-3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Șumugiu, (Váraduzsopa) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele acestui post sunt: 1. Dela parohieni 580 cor. bani gata. 2. Din cantorat 20 cor. 3. Cvarțir corăspunzător cu grădină de legume. 4. Întregirea dela stat.

Scripturistica, participarea la conferințe, încălzitul și curățitul salei de învățământ, cad în sarcina parohiei.

Alesul va prevedea cantoratul în biserică fără altă remunerație, și va instrui elevii în cântările bisericești.

Reflectanții sunt poftiți, ca rugările ajustate cu toate documentele prescise, adresate comitetului parohial din Șumugiu, să le înainteze P. O. oficiu protopopesc din Oradea-mare, prezentându-se în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta capabilitatea în tipic și cântări.

Șumugiu, la 10/23 noemvrie 1913.

Pentru comitetul parohial.

Petru Bojdan,
paroh-presed nte.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath*, protopop inspector școlar. —□— 2-3

Pentru postul învățătoresc nou sistemizat la a 2-a școală înființată în Tășad (Tasádfő), se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea primă, pe lângă venitele următoare:

1. Dela comuna bis. în bani gata 100 cor. 2. Intregirea din partea statului, conform rescriptului ministerial de Nrul 137.351/913. 3. Pentru locuință și grădină până când se vor face cele de lipsă i-se va da relutul corăspunzător conform legii din 1907. 4. Pentru scripturistică și participare la conferințe i-se va da un pașal anumit.

Încălzitul și curățitul salei cade în sarcina parohiei.

Alesul este îndatorat a conduce elevii la biserică, și să conducă strana stângă. Cei cari sunt apti a conduce cor, vor fi preferiți. Pot să competeze și învățătoare respective acestea vor fi preferite.

Petițele ajustate cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Tășad, sunt a se înainta la P. On. oficiu protopopesc ort. român din Oradea-mare, prezentându-se recurenții sau recurentele în vre-o duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Tășad spre a se arăta poporului.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Tășad, la 21 noemvrie (4 dec.) 1913.

Traian D. Roman,
paroh-președinte.

Pantelie Bugar,
notar.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath,* protopop, inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul actual din Chisetău, tractul Belințului, decretat pe baza înaltei rezoluții consistoriale de sub Nr. 5315/913, se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesia parohială de 32 jugh. pământ arător.

2. $\frac{3}{4}$ jugher intravilan de sub Nr. 33.

3. Jumătate din stola legală și venitele accidentale.

4. Eventuala întregire dela stat, pe carea însă nici comuna biserică, nici superioritatea bis. nu o garantează.

Alesul va avea se supoarte dările publice, după toate aceste venite. E dator mai departe să catehizeze elevii dela școala noastră confesională fără altă remunerație.

Dela reflectanți se cere ecalificația prescrisă pentru parohie de clasa I. conform concl. Sin. eparh. Nr. 84/1910 și să-și accludă documentele în original, iar dacă sunt deja în funcție, și atestat dela respectivul șef. tractual. Preferiți vor fi cei cari vor dovedi că sunt capabili să dirigeze corul local.

Petițiile concursuale, adresate comitetului parohial, sunt a-se trimite în termenul concursual oficiului protopresb. gr. ort. rom. din Belinț (Belence Temes-m.) iar reflectanții într'o duminică ori sârbătoare, să se prezinte în sfta biserică din Chisetu spre a-și arăta desteritatea în oratorie și tipic și în cântarea biserică.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb,* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Cinteii (Köröscsente u. p. Nadab) se escrie concurs cu termen de 30 zile de prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesiune pământ.

2. Un intravilan parohial.

3. Despăgubire de pășune.

4. Stolele și birul preoțesc statorit de corporațiunile parohiali și aprobat de Ven. Consistor sub Nr. 899/1912.

Se observează, că parohia nu garantează întregirea dotației dela stat.

Alegândul preot are să supoarte dările, ce se vor eiectă după venitele beneficiate de dânsul, și este îndatorat a catehiza la școlile, din comună fără drept la remunerație.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se cere ecalificația prescrisă. în concluzul Ven. Sinod eparhial de sub Nr. 84 II/1 pin 1910.

Recursele ajustate cu documentele prescrise și cu atestat de serviciul prestat și adresate comitetului parohial din Cinteiu, se vor subșterne în termenul legal P. O. Domn Dr. Dimitrie Barbu protopop ort. rom. în Chișineu (Kisjenő).

Recurenții au a se prezentă în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Cinteii arătându-și desteritatea în cântarea bis., în oratorie și rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. Dimitrie Barbu,* protopop ort. român.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa II-a Băița se escrie concurs cu termen de alegere 30 zile socotite dela prima publicare, pe lângă următorul beneficiu.

1. Cvarțir 3 chilii, culină, cămară.

2. Birul preoțesc, 2 cor. de cununie.

3. Stolele uzate și

4. Intregirea dela stat.

Alesul va plăti dările publice și va provedea catehizarea la școlile străine din loc fără altă remunerație din partea parohiei.

Recurenții, conformându-se întru toate normelor în vigoare, își vor înainta petițiile instruate complet și adresate comitetului parohial, din loc P. On. Oficiu prezbiteral al tractului Vașcău în Cusiș (Köszvényes p. u. Kisszedres).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Vasilie Nicorușia,* vicar ppsc.

—□—

3—3

Nr. 712/1913.

Pe baza învinițării Ven. Consistor de sub Nr. 3563 B. 1913. prin aceasta în urma deficienței preotului Gheorghe Morarescu se publică concurs cu termen de 30 zile în „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea parohiei de clasa II-a Tinod, protopresbiteratul Peșteșului, pe lângă următoarele emolumente:

1. Casă parohială cu supraedificatele necesare.

2. Intravilanul și pământul parohial de peste Criș, din țarină și țarinioară.

3. Dela fiecare număr de casă 1 măsură de cucuruz și o zi de clacă, care se poate însă rescumpără cu 80 fl. în bani.

4. Stolele obișnuite.

5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Concurenții, cari trebuie se aibă ecalificație preoțească pentru parohii de cl. II-a sunt avizați, ca cererile de concurs, ajustate legal, adresate comitetului parohial din Tinod, să le înainteze Prea On. oficiu protopopesc în Mezôtelegd. în termenul concursual, având dânsii, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul parohial; a se prezentă în cutareva duminică în sfânta biserică din Tinod, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

Gheorghe M. Morarescu,
paroh, președ. com. par.

Mihailu Giurău,
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu,* protopop.

—□—

3—3